

یکشنبه 17 فروردین 1393 - 6 جمادی الثانی 1435 - 6 آوریل 2014

آغاز قیام روحانی مبارز و انقلابی مشروطه خواه، شهید «شیخ محمد خیابانی» در تبریز (1299 ش)...

* 17 فروردین در گذر تاریخ

* آغاز قیام روحانی مبارز و انقلابی مشروطه خواه، شهید «شیخ محمد خیابانی» در تبریز (1299 ش) اشاره:

شیخ محمد خیابانی از جوانی به فراگیری علوم دینی روی آورد و به سرعت مدارج علمی را طی نمود. پس از نهضت مشروطه، زندگی او وارد مرحله جدیدی شد و با تشکیل جمعیتی مبارز، در راه پیروزی مشروطه، گام‌های مهمی در تبریز برداشت.

وی در این میان روزنامه تجدد را منتشر کرد و خواهان اجرای قوانین مشروطه و احیای آن گردید. خیابانی سپس به رهبری فرقه دموکرات آذربایجان برگزیده شد و همگام با انتشار روزنامه تجدد، به کارهای سازنده دیگری در جهت پیشبرد اهداف و تأمین آسایش مردم دست زد. همچنین نقش وی پس از محاصره تبریز در دوره استبداد صغیر بسیار حساس بود. پس از راهیابی شیخ محمد خیابانی و پنج تن از دوستانش به

مجلس شورای ملی، وثوق الدوله صدر اعظم قاجار تصمیم گرفت که شیخ را از سر راه خود بردارد. لذا عده‌ای از صاحب منصبان نظامی را با افراد تعلیم دیده به تبریز فرستاد. با ورود متجاوزان به شهر تبریز، خیابانی بر ضد دولت قیام کرد و در کمتر از دو روز تمام ادارات شهر را به تصرف درآورد. این پیروزی و نهضت خیابانی، بیش از پنج ماه ادامه داشت.

شیخ در حیاط ساختمان تجدد به ایراد نطق‌هایی می‌پرداخت و مردم با اشتیاق تمام، پای صحبتش می‌نشستند. این سخنان به زبان آذری بود و ترجمه فارسی‌اش هر روز در روزنامه تجدید چاپ می‌شد. در این پنج ماه، خیابانی و جنبش او با خطرهای فراوانی مواجه بودند، اما بر همه پیروز شدند و آتش توطئه‌ها را خاموش کردند. شیخ محمد خیابانی در نهضت خویش بر ارشاد افکار عمومی و ارتقای میزان آگاهی آنان به منظور نیل به اهداف خویش تأکید داشت، به همین دلیل، در صدد تجهیز قوای مسلح خویش برای دفاع از نهضت برنیامد. وی همچنین در جریان جنگ جهانی اول، در برابر فشار روس‌ها مقاومت نمود و در عین حال از نفوذ کمونیسم نیز جلوگیری می‌کرد. عاقبت با ورود مخابرات سلطنتی، والی جدید تبریز و شکست محاصره

این مبارز انقلابی، در 21 شهریور 1299 ش برابر با

29 ذیحجه 1338 ق توسط نیروهای دولتی بازداشت شد و به شهادت رسید.

* رحلت فقیه برجسته،

آیت الله «مهدی خالصی» (1304 ش)

اشاره:

آیت‌الله مهدی خالصی کاظمی از افاضل قرن 14 هجری،

از بزرگان علمای اسلام و فقهای دینی است که در

امر به معروف و نهی از منکر و قیام به وظائف سعی وافر داشت. وی در کاظمین، مدرسه بزرگی دایر کرد و کتاب‌های بسیاری وقف طلاب نمود. آیت‌الله خالصی جهت ترویج احکام اسلامی چندین مرتبه با حکومت وقت بغداد مخالفت نمود و در این راه متحمل سختی‌های فراوان گردید.

اواخر عمر معظم له در ایران به تألیف تصنیف و

حل امور قضائی و دیگر وظائف دینی گذشت.

تداخل اغسال، تلخیص رسائل شیخ مرتضی انصاری،

شرح کفایه و قواعد فقهیه از جمله آثار اوست.

آیت‌الله خالصی سرانجام در 17 فروردین 1304 ش برابر با

12 رمضان 1343 ق در مشهد مقدس بدرود حیات گفت.

* روز بهورز

اشاره:

به دنبال تحقیق گسترده‌ای که وزارت بهداشت در سال 1363 ش برای آگاهی از وضعیت خدمات بهداشتی و درمانی انجام داد، این نتیجه به دست آمد که چهل درصد از مرگ و میرهای کشور در 5 سال اول زندگی کودکان اتفاق می‌افتد و هشتاد درصد آن نیز در یک سال اول زندگی است. بنابراین می‌توان با آموزش‌های عمدتاً ساده و اولیه از وقوع این مرگ و میرها جلوگیری کرد. این نتایج سرآغاز تلاش در مسیر راه‌اندازی شبکه‌های بهداشتی درمانی به نام «خانه بهداشت» در روستاهای کشور و تربیت نیروهای اصیل و بومی به نام «بهورز» شد. واکسیناسیون کودکان و آموزش مادران در زمینه رعایت بهداشت، از مهم‌ترین وظائف بهورزان می‌باشد. بهورزان در ارتباطی صمیمی با مادران روستایی و تلاشی گسترده توانسته‌اند میزان مرگ و میر مادران را به علت عوارض حاملگی و زایمان، از 140 درصد هزار تولد زنده در سال 1363 به 54 مورد در صد هزار تولد زنده در سال 1370 تقلیل دهند و این به معنای جلوگیری از مرگ 1720 مادر در سال است. این آمار در سال‌های بعد نیز پیشرفت قابل ملاحظه‌ای داشته است. از این رو و در راستای تکریم و بزرگداشت بهورزان زحمتکش، روز هفدهم فروردین هر سال، با عنوان روز بهورز، نامگذاری شده است.

* درگذشت فاطمه طاهری ،
بازیگر تئاتر، سینما و تلویزیون (1391ش)
اشاره:

این بازیگر با نام کامل فاطمه صفراطهری اصفهانی در سال 1318 در تهران متولد شد و پس از اخذ دیپلم از سال 1336 فعالیت هنری‌اش را با حضور در تئاتر آغاز کرد و از سال 1366 نیز با فیلم «تحفه‌ها» وارد سینما شد. از فیلم‌ها و مجموعه‌های تلویزیونی این بازیگر می‌توان به گل پامچال، سایه همسایه، خاله سارا، طوبی، روز باشکوه، پهلوانان نمی‌میرند، زیر بام‌های شهر، دبیرستان خضرا، هامون، سفر جادویی، انفجار در اتاق عمل، شهر در دست بچه‌ها، نرگس، دیدار در استانبول، رابطه پنهانی، طعمه، مستاجر، آبادانی‌ها، جای امن، مهریه بی‌بی، راه افتخار، بی‌قرار، مرد آفتابی، زن امروز، تارهای نامرئی، طوطیا، شوخی، دختری به نام تندر، میهمان مامان، پشت پرده مه و گرگ و میش اشاره کرد. حضور در سریال «دارا و ندار» از آخرین فعالیت‌های بازیگری طاهری بود و در حال حاضر نیز سریال تعطیلات نوروزی از این بازیگر از شبکه آی‌فیلم پخش می‌شود.
وی صبح پنجشنبه 17 فروردین در منزل خود در شهرک بوعلی دچار عارضه سکته قلبی شد .

* محمود ریاض معاون نخست وزیر و وزیر امور خارجه جمهوری عربی متحده وارد تهران شد(1350ش)

* امیرعباس هویدا نخست وزیر
به دعوت فهد ولیعهد عربستان سعودی
به آن کشور عزیمت نمود(1355ش)

* موضوع اعتصاب غذای
زندانیان سیاسی ابعاد وسیع بین المللی پیدا کرد و توجه تمام محافل سیاسی و مطبوعاتی دنیا را جلب کرد(1357ش)

* عبدالحسین میرزا فرمانفرما،
والی کرمانشاه که در تهران توقف داشت با سپاهی از قزاقان ایرانی و
سواران دولتی با توپخانه از تهران آهنگ کرمانشاه کرد (1291ش)

* 6 جمادی الثانی در گذر تاریخ

* درگذشت «ابوطالب مکی» از مشاهیر صوفیه(386 ق)
اشاره:

محمد بن علی بن عطیه عجمی در اصل ایرانی بود، ولی به دلیل اقامتش در مکه، به ابوطالب مکی شهرت یافته است. وی، زمان طولانی ترک طعام کرد و تنها از گیاهان تغذیه نمود.

در اثر همین کار مشاعرش را از دست داد و پوست بدنش سبز شد. ابن عطیه‌ی عجمی در علم حدیث و طریقت به خدمت بسیاری از مشایخ رسیده بود، لیکن به دلیل روی گرداندن از طعام و ریاضت کشیدن، قوای عقلی خود را از دست داد به طوری که در منابر بغداد و بصره، سخنان خلاف شرع به زبان می‌آورد. از آثار وی می‌توان کتاب: قَوْتُ الْقُلُوبِ فِی مُعَامِلَةِ الْمَحْبُوبِ را نام برد.

* آغاز سفر هفت ساله‌ی
«حکیم ناصر خسرو قبادیانی» حکیم و شاعر ایرانی (437 ق)
اشاره:

حکیم ناصر خسرو قبادیانی تا حدود چهل سالگی به خدمات دولتی مشغول بود ولی بر اثر تحول روحی که در وی پدید آمد، از این شغل کناره‌گیری کرد و خود را برای سیر و سیاحت مُهَيَّأ نمود. وی در این سفر از سرزمین‌هایی چون حجاز، مصر، بین النهرین و روم دیدن کرد. حاصل این جهانگردی، کتاب مهم سفرنامه است که ناصرخسرو، نگارش آن را از سال 444 ق آغاز نمود. سفرنامه‌ی ناصرخسرو از جهات مختلف دارای اهمیت است، زیرا گذشته از آن که این کتاب یکی از آثار مهم ادبی به شمار می‌رود، از لحاظ تاریخی و جغرافیایی نیز اهمیت دارد. چرا که وی در این اثر، مختصات جغرافیایی مناطق را که به آن‌ها سفر کرده، به طرز جالبی ثبت نموده و از زندگی، اخلاق، دین و آداب و رسوم مردم آن دوره سخن گفته است.

* 6 آوریل در گذر تاریخ

* الحاق سرزمین پرتغال
به استعمار اسپانیا (1580م)

* کشف قطب شمال توسط
«رابرت پیری» دریاسالار آمریکایی (1909م)

* ورود آمریکا به جنگ جهانی اوّل و اعلان جنگ به آلمان (1917م)

* حمله ارتش آلمان نازی به یوگسلاوی و یونان در جریان جنگ جهانی دوم (1941م)

* آغاز حمله هواپیماهای ژاپنی
به ناوهای متفقین
در جریان جنگ جهانی دوم (1945م)

* درگذشت «چیان‌کایچک» سیاست‌مدار چینی و رئیس جمهور سابق چین ملی (1975م)

* وقوع کودتا در سودان و سقوط «جعفر ئمیری» رئیس جمهور پیشین سودان (1985م)

* یورش وحشیانه رژیم بعث عراق به اماکن مقدسه نجف و کربلا (1991م)

* آغاز جنگ داخلی و قبیله‌ای در کشور آفریقایی «رواندا» (1994م)